

Stečajna masa iza TERMO-REX d.o.o.
Gorčica 10, Šenkovec
40 000 ČAKOVEC
Zastupana po mr.sc. Tomislav Strnišćak, stečajnom upravitelju

e-mail: stecajniupravitelj.tstrniscak@gmail.com
mob: 0958444643

U Šenkovcu, 31.05.2019. godine

Dp-013/2019–TREX

Trgovački sud u Zagrebu
Amruševa 2/II
10 000 Zagreb
Na poslovni broj: St-1334/18

PREDMET: Očitovanje na podnesak vjerovnika Porezne uprave od dana 24.05.2019. godine

Dana 30.05.2019. godine zaprimio sam podnesak vjerovnika REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, Porezna uprava (OIB 52634238587).

Naime, Poreznoj upravi je osporena tražbina u I. višem isplatnom redu i to u iznosu od 765.097,07 kn te tražbina u iznosu od 254.884,54 kn u II. višem isplatnom redu.

Stečajni upravitelj osporio je tražbinu vjerovnika u navedenom iznosu zbog zastare, odnosno zbog nedostavljanja dokaza o poduzimanju službenih radnji koje bi prekidale tijek zastare, a sve kako je detaljno obrazloženo u dopisu stečajnog upravitelja pod nazivom *Dostava tablica prijavljenih tražbina i obrazloženje stečajnog upravitelja o razlozima osporavanja dana 08.05.2019. godine.*

Dokaz:

- *Podnesak vjerovnika REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, Porezna uprava od dana 24.05.2019. godine*
- *Dopis stečajnog upravitelja od dana 08.05.2019. godine*

U dopisu Porezne uprave stoji da njihova tražbina ne bi bila u zastari i to zbog nastupa zastoja zastare prema čl. 237. Zakona o obveznim odnosima. Naime, predmetnim člankom *propisano je da zastara ne teče za sve vrijeme za koje vjerovniku nije bilo moguće zbog nesavladivih prepreka sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze.*

Vjerovnik Porezna uprava nadalje obrazlaže kako je zbog brisanja pravne osobe TERMO-REX d.o.o. iz sudskog registra dana 27.12.2012. godine vjerovniku bilo onemogućeno zbog nesavladivih prepreka sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze.

Nesavladive prepreke o kojima je riječ u čl. 237. Zakona o obveznim odnosima moraju biti objektivnog karaktera. Te prepreke bi bile, primjerice rat, elementarne nepogode koje predstavljaju višu silu, velike epidemije, zastoj rada suda, odgađanje plaćanje dugova utvrđeno zakonom i sl., a kako je to obrazloženo u stručnom članku *Zastoj zastare zbog nesavladivih prepreka.*

Dokaz: stručni članak Zastoj zastare

Stručni članak Zastoj zastare zbog nesavladivih prepreka

Stečajni upravitelj je mišljenja kako potraživanje vjerovnika Porezne uprave u zastari, posebice uzimajući u obzir stručni članak pod nazivom Zastoj zastare zbog nesavladivih prepreka te činjenicu kako se prepreka koju navodi vjerovnik ne bi mogla svrstati pod članak 237. Zakona o obveznim odnosima. Međutim, s obzirom da je tumačenje zakonskih odredbi u nadležnosti suda, a u konkretnom slučaju se radi o isključivo pravnom pitanju o kojem stečajni upravitelj nije pozvan davati tumačenje.

S poštovanjem,
mr.sc. Tomislav Strnišćak
stečajni upravitelj

Prilog:

- kao pod dokaz

Zastoj zastare zbog nesavladivih prepreka

Prema Zakonu o obveznim odnosima tražbine u pravilu zastarijevaju za pet godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare. Tražbine povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima, bilo da se radi o sporednim povremenim tražbinama (kamate), bilo da se radi o takvim povremenim tražbinama u kojima se iscrpljuje samo pravo (uzdržavanje), zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja.

Isto vrijedi za anuitete kojima se u jednakim unaprijed određenim povremenim iznosima otplaćuju glavnica i kamate, ali ne vrijedi za otplate u obrocima i druga djelomična ispunjenja. Pravo iz kojega proistječu povremene tražbine zastarijeva za pet godina, računajući od dospelosti najstarije neispunjene tražbine (zastara prava). Kad zastari pravo iz kojega proistječu povremene tražbine, vjerovnik gubi pravo ne samo zahtijevati buduća povremena davanja nego i povremena davanja koja su dospjela prije te zastare.

U članku će biti riječi o zastoju zastare, s naglaskom na zastoj zbog tzv. nesavladivih prepreka, uz navođenje primjera iz sudske prakse.

Pod zastojem zastarijevanja podrazumijeva se nastup takvih činjenica koje sprječavaju zastaru, bilo da sprječavaju početak tijeka zastare ili da u tijeku trajanja zastarnog roka zastara prestaje teći sve dok postoji određena zakonom predviđena zapreka. Nakon što prestane trajati ta zapreka, zastarni rok nastavlja teći, a vrijeme za koje je trajala zapreka ne uračunava se u trajanje zastarnog roka.

Dakle, kada nastupe zakonom predviđene pretpostavke za zastoj zastarijevanja, započeta zastara prestaje teći, a kad prestanu razlozi za zastoj zastare, započeti zastarni rok nastavlja teći. Proteklo vrijeme prije nastupa okolnosti koje uzrokuju zastoj zastarijevanja uračunava se u zastaru, stoga vrijeme u kojem su trajale okolnosti koje uzrokuju zastoj zastarijevanja produljuje zastarni rok.

Zakon o obveznim odnosima u članku 235. propisuje da zastara ne teče za tražbine:

- između bračnih drugova,
- između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo,
- između štićenika i njegova skrbnika te upravnog tijela socijalne skrbi za trajanja skrbništva i dok ne budu položeni računi,
- između osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici, dok ta zajednica postoji.

Također, zastara prema članku 236. ZOO-a ne teče:

- za vrijeme mobilizacije, u slučaju neposredne ratne opasnosti ili rata za tražbine osoba na vojnoj dužnosti,
- za tražbine koje imaju osobe zaposlene u tuđem kućanstvu prema poslodavcu ili članovima njegove obitelji koji zajedno s njim žive, sve dok taj odnos traje.

Sljedeći slučaj kada zastarijevanje zastaje, prema ZOO-u, je postojanje određenih nesavladivih prepreka. Naime, prema članku 237. ZOO-a zastarijevanje ne teče za vrijeme za koje vjerovniku nije bilo moguće zbog nesavladivih prepreka sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze. Nesavladive prepreke moraju biti objektivnog karaktera. Te prepreke mogu biti npr. rat, a jesu li uslijed tih uzroka stvarno i postojale nesavladive prepreke za vjerovnika da sudskim putem zahtijeva ispunjenje, ovisi o svim okolnostima konkretnog slučaja (VSRH, Rev 3674/99 od 4. travnja 2002., VSRH, Rev 1576/99 od 24. travnja 2003.), zatim elementarne nepogode koje predstavljaju višu silu, odgađanje plaćanja dugova utvrđeno zakonom, velike epidemije, zastoj rada suda i sl.

O tome jesu li neke okolnosti nesavladive prepreke kada zastara zastaje, donosimo stajališta sudske prakse:

- činjenica da oštećenik nije saznao za osobu koja je kaznenim djelom počinila štetu, nije razlog koji rezultira zastojem zastarijevanja (Vs, Rev-2139/86 od 1. travnja 1987.)

- stranke su sklopile ugovor o zajmu 31. listopada 1984. s rokom povratka 31. listopada 1985. Tužitelj je podnio tužbu 19. rujna 1995. Prvostupanjski sud je, primjenom članka 371. (sada 225. ZOO-a) zaključio da je nastupila zastara i donio zaključak kojim je odbio tužbeni zahtjev. Povodom žalbe sud je utvrdio da je neodlučno što su stranke bile praktički emigranti i živjele u inozemstvu gdje su i sklopile ugovor o zajmu, jer se te činjenice ne mogu smatrati nesavladivom preprekom u smislu članka 383. (sada 237. ZOO-a), (Županijski sud u Zagrebu, GŽ-7788/98 od 2. svibnja 2000.).

- sud je utvrdio da se u konkretnom slučaju ne radi o tražbini za obavljene isporuke i usluge za potrebe domaćinstva, već o troškovima održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, a ti troškovi nisu obuhvaćeni člankom 378. (sada 232. ZOO-a), u roku od tri godine na temelju članka 372. (sada 226. ZOO-a), (VSRH, Rev 2347/98 od 27. veljače 2002.).

- ocijenjeno je da sudjelovanje u postrojbama HVO predstavlja nesavladivu prepreku da se sudskim putem zahtijeva ispunjenje obveze zbog čega je nastupio zastoј zastarijevanja (VSRH, Rev-1575/99 od 16. svibnja 2001.)

- pravilan je i zaključak nižestupanjskih sudova da ako tužitelj zbog nesavladivih prepreka i ratnih okolnosti nije mogao podnijeti tužbu na području K. gdje je prebivao u vrijeme dospijea potraživanja te da primjenom odredbe članka 383. stavak 1. ZOO-a kroz razdoblje dok su trajale nesavladive prepreke nije mogao sudskim putem zahtijevati ispunjenje, da je on to mogao učiniti ako ne ranije, onda nakon što su te okolnosti prestale. Utoliko je i pravilan zaključak nižestupanjskih sudova da je tužitelj mogao sudskim putem ostvarivati isplatu dospjele tražbine ako ništa drugo onda najkasnije u kolovozu 1995. godine kada je područje prebivališta tužitelja oslobođeno i vraćeno pod ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske (VSRH, br. Rev 547/07 od 23. listopada 2007.).

Zastoj zastare

Stručni članak

Članak objavljen na dan: 1.2.2007

Zastoj zastare

Zastara nastupa istekom posljednjeg dana zakonom određenog vremena za zastaru, računajući od dana kad zastarijevanje počinje teći. No, u određenim slučajevima vjerovnik je imao u zakonu predviđene i opravdane razloge zbog kojih nije poduzimao mjere za naplatu svoje tražbine, zato u tim slučajevima ne dolazi do zastare prinudnog ostvarenja njegove tražbine. Naime, zastoj zastare podrazumijeva nastup takvih činjenica koje sprječavaju zastaru, bilo da sprječavaju početak toka ili da u tijeku trajanja zastarnog roka zastara prestaje teći sve dok postoji određena zapreka. Pošto prestane ta zapreka, zastara nastavlja teći, a vrijeme za koje je trajala zapreka, ne uračunava se.

1. Uvodne napomene

Protek vremena jedna je od činjenica koje utječu na postanak, promjenu ili prestanak pravnih odnosa, stoga se takve činjenice nazivaju i pravnim činjenicama. Da bi protek vremena bio pravna činjenica, potrebno je postojanje određenog pravnog pravila koje predviđa protek vremena kao uzrok nastanka, promjene ili prestanka određenog pravnog odnosa.

Zastarom prestaje pravo zahtijevanja ispunjenja obveze, odnosno nevršenjem kroz određeno vrijeme nekog subjektivnog prava, gubi se njegova mogućnost prisilnog ostvarivanja. Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, u nastavku: ZOO 2005) u svojim člancima 214. do 246. predviđa pravila o zastari, jer kod zastare protek vremena utječe na mogućnost prisilnog ostvarivanja određenog prava. U ranijem Zakonu o obveznim odnosima (u nastavku: ZOO 1991), pravila o zastari bila su uređena u člancima 360. do 393., s time da ta pravila nisu doživjela veće izmjene.

Pozivanje na zastaru pravo je dužnika, pa se sud ne može obazirati na zastaru ako se on na nju nije pozvao. Stoga dužnik, u slučaju sudskog spora, mora izričito u tijeku prvostupanjskog postupka staviti prigovor zastare tražbine. Ako se dužnik ne pozove na zastaru, sud se neće obazirati na protek vremena i donijeti će odluku kao da zastare i nema.

Zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, a nastupa kad istekne posljednji dan zakonom određenog vremena. Zakonski propisi o zastari imaju prisilni karakter jer postoji stroga zabrana promjene roka zastare, stoga ugovorne strane ne mogu unaprijed, prije isteka zastarnog roka, pravnim poslom odrediti dulje ili kraće vrijeme zastare od onoga koje je određeno zakonom, a isto tako ne mogu odrediti da zastarijevanje neće teći za neko vrijeme (čl. 218. ZOO 2005, čl. 364. ZOO 1991). Pored toga, dužnik se ne može odreći zastare prije nego što protekne vrijeme određeno za zastaru (čl. 219. ZOO 2005, čl. 365. ZOO 1991).

No, kako po proteku zastarnog roka dužnik može dobrovoljno ispuniti obvezu, onda se on može i odreći prava koja ima zbog nastupa zastare, ali tek poslije proteka zastarnog roka. Pismeno priznanje zastarjele obveze smatra se kao odricanje od zastare (čl. 220. st. 1. ZOO 2005, čl. 361. st. 1. ZOO 1991). Isti takav učinak ima davanje zalogu ili kojeg drugog osiguranja za zastarjelo potraživanje (čl. 220. st. 2. ZOO 2005, čl. 366. st. 2. ZOO 1991).

Dakle, kada vjerovnik ne poduzima zakonom predviđene mjere za ostvarivanje svoje tražbine, dolazi do zastare prava na prinudno ostvarivanje njegovog prava. No, u određenim slučajevima vjerovnik je imao, u zakonu predviđene i opravdane razloge zbog kojih nije poduzimao mjere za naplatu svoje tražbine, zato u tim slučajevima ne dolazi do zastare prinudnog ostvarenja njegove tražbine.

2. Zastoj zastare

Pod zastojem zastare podrazumijeva se nastup takvih činjenica koje sprječavaju zastaru, bilo da sprječavaju početak toka zastare ili da u tijeku trajanja zastarnog roka zastara prestaje teći sve dok postoji određena zakonom predviđena zapreka. Pošto prestane trajati ta zapreka, zastarni rok nastavlja teći, a vrijeme za koje je trajala zapreka, ne uračunava se u trajanje zastarnog roka.

Dakle, kada nastupe zakonom predviđene pretpostavke za zastoj zastare, započeta zastara prestaje teći te pošto prestanu razlozi za zastoj zastare, započet zastarni rok nastavlja teći. Proteklo vrijeme prije nastupa okolnosti koje uzrokuju zastoj zastare, uračunava se u zastaru, stoga vrijeme za koje su trajale okolnosti koje uzrokuju zastoj zastarijevanja, produžuje zastarni rok.

Razlozi koji dovode do zastoja zastare izričito su određeni u ZOO 2005, te stranke ne mogu svojim pravnim poslovima odrediti nove uzroke koji dovode do zastoja zastare. Te uzroke možemo svrstati u dvije kategorije, i to subjektivne, koji se nalaze u posebnim osobnim odnosima između vjerovnika i dužnika i objektivne koji predstavljaju stvarnu nemogućnost vjerovnika da ostvari svoju tražbinu.

1. Tražbine između određenih osoba

Prvenstveno se, kao razlozi zastoja zastare navode tražbine između određenih osoba (čl. 235. ZOO 2005, čl. 381. ZOO 1991) zbog postojanja njihovih bliskih životnih odnosa. Tako je predviđeno da zastara ne teče:

- između bračnih drugova;
- između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo;
- između štićenika i njegova skrbnika te upravnog tijela socijalne skrbi za trajanja skrbništva i dok ne budu položeni računi te
- između dviju osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici, dok ta zajednica postoji.

Dakle, sve dok traju ti osobni odnosi između vjerovnika i dužnika, zastara za međusobne tražbine ne teče. Naime, eventualna prisilna intervencija mogla bi poremetiti te osobne odnose između određenih osoba, stoga je zakonom izričito predviđeno pravilo da zastarni rokovi ne teku dok traju ti osobni odnosi.

2. Tražbine određenih osoba

Pored tih osobnih odnosa koji dovode do zastoja zastare, ZOO 2005 predviđa da zastarijevanje zastaje i za tražbine određenih osoba (čl. 236. ZOO 2005, čl. 382. ZOO 1991). Temeljem tog pravila zastara ne teče:

- za vrijeme mobilizacije, u slučaju neposredne ratne opasnosti ili rata u pogledu tražbina osobe na vojnoj dužnosti;
- te u pogledu tražbina koje imaju osobe zaposlene u tuđem kućanstvu prema poslodavcu ili članovima njegove obitelji koji zajedno s njim žive, sve dok taj odnos traje.

Dakle, ovdje su predviđena određena stvarna stanja koja dovode do toga da tražbine koje imaju određene osobe protiv svojih dužnika ne zastaraju odnosno da zastara ne teče dok traju ta stanja. No, čim ona prestanu (npr. mobilizacija ili radni odnos u tuđem kućanstvu), dotada zaustavljeni tok zastare se nastavlja, s time da se uračunava vrijeme koje je proteklo prije nastanka tog stanja.

Kako ZOO 2005 predviđa da u ovom slučaju zastaje zastara samo za tražbine tih osoba, iz toga proizlazi da glede dugova koje te osobe imaju, ne dolazi do zastoja zastare, stoga vrijeme potrebno za zastaru glede njihovih dugova nesmetano teče.

3. Nesavladive prepreke

Kao naredni, objektivni slučaj kada zastara zastaje, ZOO 2005 predviđa nastup određenih nesavladivih prepreka (čl. 237. ZOO 2005., čl. 383. ZOO 1991). Naime, zastara ne teče za vrijeme za koje vjerovniku nije bilo moguće, zbog nesavladivih prepreka, sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze. Te nesavladive prepreke moraju biti prvenstveno objektivnog karaktera i moraju onemogućiti vjerovnika da sudskim putem zahtijeva ispunjenje obveze. Te prepreke mogu biti npr. rat, velike elementarne nepogode i sl., a jesu li uslijed tih uzroka stvarno i postojale nesavladive prepreke za vjerovnika da sudskim putem zahtijeva ispunjenje, ovisi o svim okolnostima konkretnog slučaja.

Iz sudske prakse:

1. Otvaranje stečajnog postupka nije nesavladiva prepreka zbog koje vjerovnik nije mogao sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze, pa to ne dovodi do zastoja zastarijevanja.
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske PŽ-4247/04 od 7.11.2006.
2. Činjenica da oštećeni nije saznao za osobu koja je krivičnim djelom počinila štetu nije razlog koji rezultira zastojem zastarijevanja.
Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-2139/86 od 1.4.1987.
3. Ocijenjeno je da sudjelovanje u postrojbama HVO-a predstavlja nesavladivu prepreku da se sudskim putem zahtijeva ispunjenje obveze zbog čega je nastupio zastoj zastare u smislu odredbe čl. 383. Zakona o obveznim odnosima.
Vrhovni sud Republike Hrvatske, br. Rev-1575/99 od 16. 5. 2001.
4. Podnesen zahtjev za ponavljanje postupka ne dovodi do zastoja ili prekida zastarijevanja. Zahtjev za ponavljanje postupka nije predviđen kao razlog za zastoj (članak 381. do 386. ZOO) ni kao razlog za prekid postupka (članak 387. do 399. ZOO-a), a niti kao razlog za zastoj odnosno za prekid tijeka zastare iz

Glave XII. ZKP kojim odredbama se regulira pravo na naknadu štete. *Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-125/1991 od 9.5.1991.*

2.1. Tražbine prema poslovno nesposobnim osobama i njihove tražbine

Pored prethodno navedenih razloga zastoja zastare, kod kojih dok oni traju vrijeme ne ulazi u tijek zastarnog roka, zakon poznaje i određene posebne slučajeve, kod kojih se radi o odlaganju zakonom predviđenog zastarnog roka za određeno vrijeme. Takve posebne odredbe o tijeku zastarnog roka i nastupanju zastare ZOO 2005 sadrži u pogledu tražbina prema poslovno nesposobnim osobama i glede njihovih tražbina (čl. 239. ZOO 2005, čl. 385. ZOO 1991).

Naime, zastara teče i prema maloljetniku i drugoj poslovno nesposobnoj osobi, bez obzira na to imaju li oni zakonskog zastupnika ili ne. Međutim, zastara tražbine maloljetnika koji nema zastupnika i druge poslovno nesposobne osobe bez zastupnika ne može nastupiti dok ne proteknu dvije godine od kada su postali poslovno sposobne ili od kada su dobili zastupnika. Ako je za zastaru neke tražbine određeno vrijeme kraće od dvije godine, a vjerovnik je maloljetnik koji nema zastupnika ili neka drugo poslovno nesposobna osoba bez zastupnika, zastara te tražbine počinje teći od kada je vjerovnik postao poslovno sposoban ili od kad je dobio zastupnika.

Ovakvo određivanje tijeka zastare u odnosu na tražbine maloljetnika koji nemaju zakonskog zastupnika i druge poslovno nesposobne osobe bez zastupnika, određeno je sa svrhom zaštite interesa tih osoba. Naime, za njihove tražbine u načelu zastara teče nesmetano, ali postoje ograničenja u dovršetku tog zastarnog roka u slučaju kada one nemaju zastupnika koji bi se mogao brinuti o naplati njihovih tražbina.

Maloljetnici i poslovno nesposobne osobe ne mogu same, pred sudom vlastitim očitovanjem volje podizati tužbe, stoga ako nemaju zastupnika, one nisu u mogućnosti prisilno ostvarivati svoja subjektivna prava. U ovom slučaju ZOO 2005 ne predviđa zastoj zastare, već samo odlaže protek zastare kroz određeno dopunsko vrijeme (dvije godine), neovisno o dužini zastarnog roka i njegovom dotadašnjem proteku.

Raniji ZOO sadržavao je i posebne odredbe o nastupu zastare za potraživanja prema osobi koja se nalazi na odsluženju vojnog roka, no ZOO 2005 više ne sadrži te posebne odredbe, stoga više ne postoji zastoj zastare prema osobi koja se nalazi na odsluženju vojnog roka ili na vojnoj vježbi, samo zbog toga što je ona na odsluženju vojnog roka ili na vojnoj vježbi.

3. Utjecaj uzroka zastoja

Kada nastupe uzroci za zastoj zastare, oni dovode do utjecaja na tijek zastarnog roka. Ovisno o svim okolnostima konkretnog slučaja taj utjecaj može biti različit. Tako, u slučaju ako zastara nije mogla početi teći zbog nekog zakonskog uzroka, ona počinje teći kad taj uzrok prestane, ali ako je zastara počela teći prije nego što je nastao uzrok koji je zaustavio njezin daljnji tijek, ona nastavlja teći kad

prestane taj uzrok, a vrijeme koje je isteklo prije zastoja računa se u zakonom određeni rok za zastaru (čl. 238. ZOO 2005, čl. 384. ZOO 1991).

Naime, pod zastojem zastare podrazumijeva se zaustavljanje odnosno onemogućavanje toka zastare zbog zakonom točno predviđenih uzroka. Stoga, nastupom tih uzroka vrijeme potrebno za zastaru ne može teći ili već započeto prestaje teći, no kad prestanu ovi uzroci, zaustavljeni tok zastare se nastavlja, a proteklo vrijeme spaja se s kasnije nastavljenim vremenom zastare i računava se u zakonom određeni rok za zastaru.

Kod solidarnih dužnika određeno je da ako zastara ne teče ili je prekinuta prema jednom dužniku, onda ono teče za ostale solidarne dužnika i može se navršiti, ali dužnik prema kojem obveza nije zastarjela i koji ju je morao ispuniti, ima pravo zahtijevati od ostalih dužnika prema kojima je obveza zastarjela, da mu naknade svaki svoj dio obveze čl. 51. st. 1. ZOO 2005, čl. 422. st. 1. ZOO 1991). Naime, zastara djeluje na odnose određenog dužnika prema vjerovniku, pa onda ona ne utječe na međusobne odnose solidarnih dužnika.

Iz sudske prakse:

1. Prekid zastare prema jednom solidarnom dužniku nema za posljedicu prekid zastare i prema ostalim solidarnim dužnicima.
Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-7/83 od 13.2.1984.

4. Završne napomene

Zastoj i prekid zastare imaju značenje iznimnog odstupanja od općeg pravila prema kojem zastara počinje teći prvog dana poslije dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje dužnikove obveze, dok zastara nastupa kada istekne posljednji dan zakonom određenog vremena. Razlozi koji dovode do zastoja i prekida zastarijevanja određeni su strogim zakonskim propisima i stranke ne mogu svojim pravnim poslom predvidjeti druge uzroke koji dovode do prekida ili zastoja zastarijevanja u njihovom međusobnom odnosu.

Većina razloga za zastoj i prekid zastarijevanja u obveznim odnosima predviđena je u ZOO-u ali i posebni propisi mogu imati određene posebne odredbe o zastari.

Zastoj zastare podrazumijeva nastup takvih činjenica koje sprječavaju zastaru, bilo da sprječavaju početak njenog toka ili da u tijeku trajanja zastarnog roka zastara prestaje teći sve dok postoji određena zakonom predviđena zapreka. Kada prestane trajati ta zapreka, zastarni rok nastavlja teći, a vrijeme za koje je trajala zapreka ne računava se u trajanje zastarnog roka. Proteklo vrijeme prije nastupa okolnosti koje uzrokuju zastoj zastare računava se u zastaru, stoga vrijeme za koje su trajale okolnosti koje uzrokuju zastoj zastare produljuje zastarni rok.

Prvenstveno se, kao uzroci zastoja zastare navode tražbine između određenih osoba zbog postojanja njihovih bliskih životnih odnosa, kao što su obiteljski odnosi, zatim u slučaju tražbina određenih osoba koje su mobilizirane ili zaposlene u tuđem domaćinstvu te kada vjerovniku nije bilo moguće zbog nesavladivih prepreka sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze.

Kada nastupe razlozi za zastoje zastare, tada zastara kroz određeno razdoblje ne teče, a po proteku tih razloga zaustavljeni tok zastare se nastavlja, s time da već proteklo vrijeme ne propada već se spaja s kasnije nastavljenim vremenom zastare i računa se u rok za zastaru. No, kod prekida zastarijevanja situacija je drugačija. Naime, prekid toka zastare zbog točno određenih uzroka dovodi do prekida već proteklog vremena zastare s time da to proteklo vrijeme propada i ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru, pa zastara počinje teći iznova.

Do prekida zastare može doći isključivo voljom i radnjom dužnika (npr. priznanje duga) ili vjerovnika (npr. utuženje), dakle temeljem radnji stranaka u određenom obveznom odnosu dok do zastoja zastare dolazi neovisno o volji stranaka, nastupom određenih zakonom predviđenih uzroka.

Zastara koja počinje teći iznova poslije prekida, navršava se kad protekne onoliko vremena koliko je zakonom određeno za zastaru koja je prekinuta. Dakle, u slučaju kada nastupe činjenice koje uzrokuju prekid postupka, vrijeme koje je postojalo prije njihovog nastupa propada, a zastarni rok počinje teći iznova kao da prije vrijeme nije niti teklo.

Naime, za razliku od posljedica koje nastaju zbog zastoja zastare u slučaju prekida zastarijevanja, vrijeme proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru, stoga su posljedice prekida zastarijevanja odlučnije i dalekosežnije.

Literatura:

1. V. Gorenc – Komentar Zakona o obveznim odnosima, RRIF, Zagreb, 2005.
2. A. Raspor – Zastara, Informator, Zagreb, 1982.
3. B. Vizner: Komentar Zakona o obveznim /obligacionim/ odnosima, knjiga 2, Zagreb, 1978.
4. www.pravnadatoteka.hr
5. www.sudskapraksa.vsrh.hr